

[Yorum - Dr. Tayyar Altıkulaç] Zorunlu 'din öğretimi' ve 'din eğitimi'

Bilindiği gibi Anayasa'nın 24. maddesinde "eğitim" ve "öğretim" ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

a) Din ve ahlak eğitim ve öğretiminin devletin gözetim ve denetiminde yapılacağı, b) Din kültürü ve ahlak öğretiminin (eğitiminin değil) ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alacağı, c) Bunun dışındaki din eğitim ve öğretiminin (daha fazla öğretimle eğitimin, yani her ikisinin) kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlı olarak yapılabileceği, hükme bağlanmıştır.

Kanaatimce bu yerinde bir düzenlemedir ve burada (b) fıkrasında sözünü ettiğimiz zorunlu öğretimin -aşağıda belirteceğim üzere uygulamada yapılan yanlışlar bir yana- laiklikle çelişen bir yanı yoktur. Çünkü burada yapılması istenen eğitim değil, öğretimdir. Okullarda öğrencilere hangi bilgilerin verileceği, hangilerinin zorunlu olacağı hususu tamamen devletin ve siyasi iktidarların takdirinde bir konudur. 24. maddeyi düzenleyenler bu ülkede yetişen gençlerin kendilerini, ailelerini ve toplumlarını daha iyi tanımaları için din kültürü ve ahlak bilgisi öğretiminin (din eğitiminin değil) zorunlu dersler arasında yer almasını gerekli görmüşlerdir ki bu ifade Anayasa'da yer almıştır. Böyle bir uygulama Anayasa'da yer almasa da yapılabilir. Ancak Anayasa'da yer aldığı halde bugün metinden çıkarılması, uygulamayı nerede ise imkânsız hale getireceği gibi gereksiz siyasi polemiklere ve gerginliklere de yol açar.

Bu ülkede camiler olduğu gibi kilise ve havralar da vardır. Bu yapılar nedir? Buralarda neler yapılır? Musevî, Hıristiyan ve Müslümanlar nelere inanırlar? Ne tür ibadetler yaparlar? Gençlerimizin bunları öğrenmesi kadar tabii bir şey olamaz ve bunun laiklikle çeliştiği ileri sürülemez. Herhangi bir vatandaşın "benim çocuğumun din kültürü ve ahlak bilgisi dersine girmesini istemiyorum" deme hakkından ve özgürlüğünden söz edilemez. Zira böyle bir talebin "ben çocuğumun coğrafya veya resim dersine girmesini istemiyorum" demekten farkı yoktur. Yukarıda (c) fıkrasında yer verdiğimiz ifade ise hem eğitimden ve hem öğretimden söz edilmiş, bunların

isteğe bağlı olması öngörölmüştür. Yani bu ifade karşısında zorunlu din eğitiminin söz edilemez ve bu eğitim ancak isteğe bağlı olarak verilebilir. Bu da doğru bir düzenlemedir. Zira laik bir ölkede kimseye zorla din eğitimi uygulaması yapılamaz.

Burada üzerinde durulacak husus, 24. madde ile elde edilen bir imkândan vazgeçmek değil, zorunlu din kültürü ve ahlâk öğretiminin 1982'den bu yana amacı dışında kısmen de olsa eğitime dönüştürülen uygulamasının yeniden ele alınması ve Anayasa'ya uygun hale getirilmesidir. Sözelimi bu zorunlu öğretimde çocuğa süre ve dua ezberletmek, abdest aldirmek ve onu belli bir dinin pratiklerini yapmak üzere zorlamak veya yönlendirmek laiklikle bağdaşmaz. Ama ne yazık ki yukarıda (c) fıkrasında yer alan Anayasa emri (isteğe bağlı din eğitimi) okullarda yerine getirilmediği için zorunlu din öğretiminde kırılma ve sapmalar meydana gelmiş, işin kolayına kaçılarak Anayasa'nın öngördüğü hedeften uzaklaşmıştır.

Öneriler: a) 24. maddeden vazgeçilmemeli, bu konuda geri adım atılmamalıdır. b) Zorunlu din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi, uygulamada Anayasa'nın öngördüğü amaçla bağdaşır hale (öğretime) dönüştürülmeli, laiklik ilkesiyle bağdaşır ve hiç kimsenin ve hiçbir din mensubunun veya ateistin itiraz edemeyeceği bir yapıya kavuşturulmalıdır. (Bu derste bütün semavî dinler ele alınacak, halkının % 99'u Müslüman olan bir ölkede elbette İslâm dinine daha çok yer verilecek, onun yüce Peygamberi ve o Peygamberin örnek ahlâk ilkeleri daha geniş olarak işlenecektir.) c) Yukarıda (c) fıkrasında sözü edilen isteğe bağlı din eğitimi konusu bütün ilk ve orta dereceli okullarda hayata geçirilmeli, bu eğitim vatandaşın bu konuda başka kapılara ihtiyaç duymayacağı şekilde ve yeterli seviyede verilmelidir.

TBMM MİLLİ EĞİTİM KOMİSYONU ESKİ BAŞKANI

DR. TAYYAR ALTIKULAÇ

06 Ekim 2007, Cumartesi

Yorum Yaz | Gönder | Yazdır

1 yorum **OKUR YORUMLARI** Tümü»»

geri adım

12 Eylül'ül faydalı bir kaç yanı sayılabilirse, hiç şüphe yok ki en başta din öğretiminin zorunlu hale getirilmesi geliyor. sayın Tayyar ALTIKULAÇ'ın fikirlerine katılıyorum. Din öğretiminden geri adım atılmamalı. Mesut Koçak 06 Ekim 2007